

Veteranstrategi

For alt vi har og alt vi er

INNHOLD

Innledning	3
Forord	4
Arbeidet med veteranplan	5
Anerkjennelse	6
Ivaretagelse	7
Oppfølging	7
Tiltaksplan	11
Informasjon om Forsvarets tilbud	13
Kontaktinformasjon	14

Heim kommune

Inkluderende - med store muligheter

INNLEDNING

Siden 1947 har 100 000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner på Norges vegne. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40 000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet.

I 2009 kom St. meld. nr. 34 (2008-2009) «Fra vernepliktig til veteran» som skulle bidra til å skape større forståelse i samfunnet for veteranenes oppdrag, situasjon og behov. Regjeringens handlingsplan (2011-2013) «I tjeneste for Norge» og Regjeringens oppfølgingsplan (2014) konkretiserte og videreførte dette arbeidet. Tiltak 14 i Regjeringens oppfølgingsplan (2014) slår fast følgende: «Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste.

Kommunene oppfordres til å utarbeide kommunale eller interkommunale veteranplaner. Rauma kommunestyre vedtok etablering av veteranplan i Kommunestyret i sak 75/20, 01.10.2020.

Antall bosatte veteraner i Heim kommune pr. januar 2023 er ca. 50. Dette tallet omfatter ikke våre eldste veteraner med tjeneste i INTOPS i perioden 1947-1977 (før UNIFIL/Libanon). Dette skyldes at Forsvaret ikke har kontroll på 11-sifret personnummer for denne gruppen. På bakgrunn av dette er det realistisk at det oppgitte tallet kan ganges opp med faktoren 1.5. Dette vil gi et reelt tall for antall bosatte veteraner i kommunen, med tjeneste i INTOPS på vegne av Norge i perioden 1947 – d.d. Det reelle tallet for Heim kommune vil dermed i dag ligge på rundt 75 veteraner.

Ivaretagelsen av veteraner fra internasjonale operasjoner er et samfunnsansvar for alle sektorer, men vil over tid spesielt ligge hos den enkelte veterans hjemkommune

Forsvaret har over tid opparbeidet seg kunnskap om anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner fra internasjonale operasjoner. Kunnskapen omfatter ikke bare veteraner, men også familiene deres, og hva som er viktig for en kommune som leverer tjenester til dem.

I Heim kommune har vi mange veteraner, men til tross for dette har vi til nå manglet et planverk hvor det tydelig kommer fram hvordan også det lokale, sivile samfunnet skal anerkjenne deres innsats. For eksempel gjennom faste seremonier og markeringer, bruk av den kompetansen de har, eller hvordan støtte til aktiviteter for veteranene skal gis.

Uten ei plan har det også manglet ei god nok oversikt over hva som skal være våre faste oppgaver for ivaretagelse. Både når det gjelder forebygging, kompetanseheving, og kunnskap i de kommunale tjenestene. Dersom plana også kan være et verktøy for oppfølging, og gi oversikt over ulike tilbud og kontaktpersoner for veteranene, vil den forhåpentligvis oppleves som nyttig.

Personlig har jeg vært opptatt av å stille opp på forsvarrets årlige treff i Nidarosdomen. Jeg har også en intensjon om å få et årlig møtepunkt med veteranene inn i planen. Dette møtepunktet kan gjerne legges til markering av frigjørings- og veterandagen 08. mai.

Den nasjonale oppfølgingsplanen for veteraner viser til at en av de største utfordringene for de som har vært ute i dag ligger i kontakten med det sivile hjelpeapparatet i etterkant. Den slår også fast at det kan være ei utfordring å bli møtt med manglende kunnskap i tjenesteapparatet om hvilke belastninger utenlandstjeneste kan innebære, og hvilke ettervirkninger den kan medføre.

Det er nok derfor den også konkluderer med at sivil sektor skal ta et større ansvar for å sikre at den enkelte får den støtten en trenger og har krav på. Dette er også ei av de svært viktige målsettingene jeg håper at Heim sin veteranplan/ Veteranstrategi kan være et bidrag til å lykkes med lokalt. At lokale veteraner har medvirket sterkt i utarbeidelsen av plana, gjør meg trygg på at vi har gode forutsetninger for det.

Odd Jarle Svanem, ordfører

ARBEIDET MED VETERANPLAN

Planprosessen har vært kort, men ambisjon til kommunen er å lage en plan som gir veteranene den anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging som de har behov for.

Forsvarets veteranjeneste har gitt veiledning ved oppstart og underveis i prosessen. Veiledningsheftet «Grunnlag for utvikling av en kommunal veteranplan» var utgangspunkt for utarbeidelse av den kommunale veteranplan.

Forsvarets representanter i HV-13, representant for NVIO, Lotteforeningen og lokale veteraner har gitt sitt syn og formidlet ønsker og behov.

Fordelingen av oppgaver og ansvar går frem av tiltaksplan. Evaluering vil skje årlig i et samarbeidsmøte og revidering av plan vil skje hvert 4. år. Tiltakene i planen integreres i kommunens øvrige drift og forankres i økonomi - og handlingsplaner og årlige budsjetter

Heims kommunale veteranplan vil fokusere på 11 punkter for å oppnå målet om økt anerkjennelse, ivaretagelse, og oppfølging. I denne oversikten vil de gå frem hva som skal gjøres, hvorfor og hvem som har ansvar for at det blir gjennomført

Anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging

I Heim kommune har vi en oversikt over hvilke minnesmerker som finnes. Det må i samråd med veteranforeningen vurderes hvilke man ønsker å bekranse i forbindelse ved ulike markeringer. Det kan i tillegg vurderes andre arrangement denne dagen for å vise anerkjennelse. Det kan f.eks. være lunsj for veteraner, foredrag, konsert eller liknende.

FN-dagen 24. oktober markeres ofte på skolene. Her er det mulig å fortelle om Forsvarets rolle i FN's fredsbevarende operasjoner og anerkjenne de veteraner som har deltatt i FN-oppdrag for Forsvaret.

Kommunen kan vurdere en lokal markering av dette ut over det som gjøres på skoler i forbindelse med dagen. Her bør i så fall lokale veteraner inviteres. Forsvarets minnedag ble innført i 2007, etter ønske fra overlevende og pårørende. Denne gjennomføres årlig første søndag i november. Minnedagen er for å minnes alt personell som har mistet livet i Forsvarets tjeneste. Dagen markeres ved Forsvarets avdelinger i Norge og utlandet. Kommunen kan vurdere om man skal ha en lokal markering, kanskje særlig der det finnes lokale minnesmerker. **STØTTE TIL AKTIVITETER FOR VETERANER** For å opprettholde et aktivt veteranmiljø er det viktig å tilrettelegge møtesteder for veteraner.

Det finnes allerede en rekke lokale møteplasser rundt omkring i landet. Kommunen bør undersøke hva som finnes lokalt og eventuelt legge til rette for samlinger i egnede lokaler eller etablering av permanente lokaler i form av veteranenes hus i kommunen.

Handlingsplan/ tiltak:

Etablerte tiltak i Forsvaret

Anerkjennelse:

Forsvaret anerkjenner veteranenes tjeneste bl.a. ved utdeling av medaljer. Et slikt system for dekorasjoner kom på plass først på midten av 2000-tallet, og hadde tilbakevirkende kraft til 1947. I dag gjennomføres det medaljeseremonier i forbindelse med hjemkomst, hvor også familiene blir invitert. I tillegg til medaljer for deltakelse, finnes det også stridsdekorasjoner. Disse kan tildeles individuelt for mot og tapperhet i strid ut over det som kan forventes. Forsvaret arrangerer markeringer på flere steder i Norge 8. mai. I tillegg kommer en rekke markeringer i regi av kommuner, ulike foreninger og organisasjoner. Forsvarets minnedag ble innstiftet i 2007 av Forsvaret for å hedre personell som har omkommet i tjeneste. Minnedagen er fastsatt til første søndag i november måned. Minnedagens hovedarrangement finner sted på Akershus festning i Oslo, med ytterligere arrangementer ved forsvarets avdelinger andre steder i Norge og utlandet. Over hele Norge er det reist en rekke minnesmerker over personer og begivenheter knyttet til krigshendelser og forsvarsrelatert aktivitet opp gjennom historien, som minner oss om mot og motstand og symboliserer grunnleggende verdier i Forsvaret.

Ivaretakelse:

Noen fikk oppleve mer enn andre.....

(John Anders Moe)

Forsvarets Veteransenter på Bæreia ved Kongsvinger er åpent for veteranene og deres familier både før, under og etter utenlandstjenesten, og her tilbys bl.a. ulike aktiviteter, jobbsøkerkurs og gjensynstreff. Forsvaret har familiekoordinatorer på sine tjenestesteder for å kunne yte bedre støtte til forsvarsfamiliene, samt at ansatte tilbys samlivskurs for seg og samboer/ ektefelle. I tillegg har Forsvaret en egen avdeling som ivaretar arbeidsgiveransvaret mens soldatene er ute i tjeneste. Denne avdelingen er et viktig kontaktpunkt mellom den som deltar i en internasjonal operasjon og familien hjemme. Forsvaret har opprettet ulike telefonnumre og kontaktpunkt for råd og veiledning om veteranrelaterte spørsmål fra veteraner og familier, samt et gratis krisetelefon-tilbud i samarbeid med Kirkens SOS. Ett av disse tilbudene er «Forsvarets åpne dør» som er et tilbud til alle veteraner og deres familier, og består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Det finnes også flere landsdekkende organisasjoner som veteranene kan tilslutte seg på frivillig basis, som f.eks.: - Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO) med lokalavdeling Trøndelag - for militært personell som har deltatt i internasjonale operasjoner og deres pårørende. - Veteranforbundet SIOPS - en medlemsorganisasjon for skadde i internasjonale operasjoner.

Oppfølging:

Militært personell går i dag gjennom grundig selektering, medisinsk klarering og lengre samtrening før deltakelse i internasjonale operasjoner. Både før, under og etter tjenesten følges de opp av militært helsepersonell gjennom medisinsk ut- og innklarering, samt samtaler med psykolog/psykiater. Forsvaret har også et spesielt oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomsten, blant annet for å sikre en god overgang til den sivile helse- og omsorgstjenesten når det er nødvendig.

Forsvaret har også noen tilbud og kontaktpunkter for veteraner og deres familier, som kan benyttes hele livet. Forsvaret, ved Forsvarets sanitet (FSAN), tilbyr veteraner oppfølging ved Institutt for militærpsykiatri og stressmestring eller Nasjonal militær medisinsk poliklinikk når det er behov for det. Disse er et supplement til sivil helsevesen, og kan tilby blant annet rådgivning om helseplager relatert til utenlandstjeneste, utredning og kortvarig behandling av psykiske lidelser.

Frivillige veteranorganisasjoner:

Det finnes flere landsdekkende organisasjoner som veteranene kan tilslutte seg på frivillig basis, f.eks.: - Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO) med lokalavdeling Trøndelag – for militært personell som har deltatt i internasjonale operasjoner og deres pårørende. - Veteranforbundet SIOPS – en medlemsorganisasjon for skadde i internasjonale operasjoner.

Lokale tiltak i Heim kommune:

Heim kommune har tatt utgangspunkt i Regjeringens handlings- og oppfølgingsplan, og ønsker med lokale tiltak å bidra til å styrke veteranenes posisjon gjennom økt anerkjennelse og forståelse. Målene for kommunens arbeid med veteraner er: - At kommunen viser anerkjennelse og ivaretagelse av veteranene - At ansatte skal ha tilstrekkelig kompetanse om veteraners særskilte behov - At det er god koordinering og samhandling av tiltak til veteraner og deres familier Med bakgrunn i dette vil våre lokale tiltak være skissert innenfor de tema som Forsvaret benytter, nemlig anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging.

Anerkjennelse:

Kommunen skal vise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har gjort gjennom sin deltakelse i internasjonale operasjoner. Seremonier og offentlige markeringer er et viktig og synlig uttrykk for samfunnets anerkjennelse av både innsatsen og den enkelte veteran.

Veterandagen:

8. mai Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune inviterer veteraner fra alle kommuner i fylket til å delta på en markering hver 8. mai. Etter en seremoni i Nidarosdomen tilbys en enkel servering i Erkebispegården, samt at det utdeles fylkesnål og kommunenål til de som ikke allerede har mottatt denne utmerkelsen. Dette arrangementet er et etablert tilbud som synes å være godt kjent og verdsatt, også for veteraner i Heim. Kommunen vil bidra til at arrangementet blir kunngjort på sine nettsider.

Krigsminnesmerker:

I Heim legges det ned krans ved to krigsminnesmerker 17.mai: - Bauta ved det tidligere rådhuset i Halså, og på Vinjeøra

FN-dagen:

24. oktober Skolene kan vurdere å benytte lokale veteraner fra operasjoner med FN-mandat i undervisningen i forbindelse med FN-dagen eller der det vil passe med øvrige undervisningsplaner. Dette for å synliggjøre Norges bidrag i internasjonale operasjoner. Veterankontakten har ansvar for å etablere dialog med kultur- og oppvekstsektoren for å sikre informasjon om planen og bistå med å etablere kontakt med lokale veteraner. Dersom det er et ønske fra veteranene, kan det også vurderes en lokal markering hvor kommunen kan legge til rette for leie av lokaler og eventuell annen bistand.

Forsvarets minnedag:

Forsvarets minnedag, første søndag i november måned, er etablert for å hedre personell som har omkommet i tjeneste. Det kan være naturlig å knytte denne til kirken, som allerede markerer Allehelgensdag som en minnedag for de døde denne dagen.

Ivaretagelse:

Kommunene er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For ansatte i kommunen og fastleger vil det være viktig å vite at årsaken til fysiske og psykiske helseplager kan være belastninger knyttet til internasjonale oppdrag, også når dette ligger langt tilbake i tid. Det er også viktig at familien blir godt ivaretatt.

Tilbud i NAV:

Veteraner i Heim skal, som øvrige innbyggere, forholde seg til sitt lokale NAV-kontor når det er aktuelt. Ved behov vil NAV Heim kontakte NAV Elverum som har etablert et eget kompetansemiljø for veteransaker som alle NAV-kontor kan benytte. Dette senteret kan bidra med: - Støtte og innspill i konkrete saker til veteran og samarbeidsaktører - Identifisere og forstå årsakssammenheng - Oversikt over hvem som kan bistå veteranen i forhold til hans/hennes utfordringer

Oppfølging:

Tilbud til veteraner i Heim skal ivaretas av kommunens allerede etablerte tjenester som må sørge for at tilbudene blir tilpasset veteranens og/eller eventuelt andre familiemedlemmers behov. Dette gjelder bl.a. helse- og velferdstjenestene, barnehager og skoler, fastlegene, NAV og andre. Det er imidlertid avgjørende at veteranene selv oppgir sin status som veteran for at kommunen skal kunne imøtekomme de behov som utenlandstjenesten ev. har medført, da det som tidligere nevnt ikke gis opplysninger om hvem dette gjelder. Om veteranen oppgir dette er det avgjørende for at bistanden skal være til hjelp at mottakerne i de kommunale tjenestene har kunnskap om veteraner og om behov som kan oppstå.

Tjenestetilbud:

Fastlegene er vanligvis den første veteranene møter i kommunehelsetjenesten og som kan henvise til spesialisthelsetjenesten og andre tiltak når det er nødvendig. Fastlegens ansvarsområde er å forebygge, diagnostisere og behandle somatiske og psykiske lidelser. Helse og mestring vil ved henvendelse kartlegge og vurdere veteranen/familiens samlede behov og på denne bakgrunn sørge for å samordne og koordinere innsatsen slik at tjenestene oppleves som helhetlig. Kommunen har egen rutine for oppfølging av barn som pårørende. Helsestasjonene og skolehelsetjenesten møter alle barn og ungdommer i kommunen. Tilbudet er et lavterskel forebyggende helsetjenestetilbud, og oppslutningen er nært opptil 100% oppmøte. Gjennom et standardisert forebyggende helseprogram tilbys alle barnefamilier, barn og ungdom et tilbud om både helsekontroller og helsesamtaler med lege og helsesykepleier. Dette gir ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten en unik mulighet i å snakke med barn og ungdom som har foreldre eller andre nære personer som veteraner. Gjennom det systematiske helseprogrammet fra fødsel til vg. skole opprettes det ofte en god tillitt, og det kommuniseres mye om situasjonen barn og ungdom har på hjemmebane. Helsepersonellet som jobber helsefremmende og forebyggende er opptatt av å normalisere fremfor å skape bekymring. For noen barn og unge med foreldre eller andre nære personer som veteraner kan familiesituasjonen oppleves som vanskelig. Barna kan være f.eks. være redde for at mamma eller pappa skal dø ute på oppdrag, og derfor er det viktig at helsesykepleier prater med barn og unge og gir konkrete råd og veiledning. Ofte kan det å snakke om følelser til den av foreldrene som er hjemme, være en frykt for en ytterligere belastning.

Kompetanse:

Kommunen vil sørge for å gjøre lokal veteranplan kjent og samtidig vise til alle regionale ressurs- og kompetansesentre som kan kontaktes ved behov, både intern i egen organisasjon og til innbyggerne i kommunen gjennom kommunens digitale plattformer. For å sikre god ivaretagelse vil kommunale tjenesteytere innen helse og oppvekst og NAV gis spesifikk opplæring om de utfordringer veteraner og deres pårørende kan oppleve og hvordan ulike problemstillinger og helseutfordringer kan forebygges og håndteres. Enhet arbeid (NAV), psykisk helse og rus, i samarbeid med veterankontakten, gis ansvaret for å koordinere opplæringen internt. Det utarbeides en egen plan for dette. Veterankontakten vil i møter med fastlegene og i LSU (lokalt samarbeidsutvalg) bringe informasjon om planen og veteranenes særskilte behov inn, med mål om at helsetjenestene i Heim kommune sammen øker kunnskapen på området og bedre vil kunne nå/møte de av veteranene som har behov for helsehjelp.

Veterankontakt:

Kommunedirektøren vil sørge for å etablere en egen veterankontakt som skal være en kontaktperson og et bindeledd mellom kommunen og veteraner, andre kommuner, Forsvaret og andre aktuelle aktører. Videre skal veterankontakten ha oversikt over kommunens tilbud til veteraner og deres familier, samt ha kunnskap om fagfeltet.

Utredning- og behandlingstilbud:

Værnes Institutt for militærpsykiatri og stressmestring – team Midt-Norge som er lokalisert på Værnes, gir tilbud om utredning og behandling til veteraner. Kontakt med teamet formidles via Forsvaret.

Lokaler:

Kommunen vil legge til rette for lokaler til lokale veterantreff eller lignende, dersom ønskelig.

Nettside: Vedtatt veteranplan/prosedyre for oppfølging av veteraner er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Økonomi:

Det er ikke foreslått tiltak som krever ekstra kostnader, da det legges opp til at veteranene benytter eksisterende tilbud og tjenester. De kompetansehevende tiltakene inngår i kommunens budsjettammer.

Evaluerings:

Veteranplanen skal evalueres ett år etter at den er vedtatt for å videreutvikle og forbedre planen. Kommunen har ansvar for å gjennomføre evalueringen og for å invitere lokale veteraner til medvirkning i denne forbindelse.

Satsningsområder videre:

Med utgangspunkt i fagkunnskapen som foreligger om veteraner, allerede eksisterende tiltak i kommunen og opplevde mangler, har en kommet frem til følgende satsningsområder i veteranarbeidet for Heim kommune. Under hvert satsingsområde vil det være listet opp forslag til tiltak og hvem som er ansvarlige for gjennomføring av tiltakene.

SLIK VIL VI HA DET - Veteraner og deres pårørende skal oppleve:	SLIK GJØR VI DET:	ANSVARLIG
Anerkjennelse >	<ul style="list-style-type: none">Markering av 8.mai – veteraner fra alle kommuner i fylket inviteres til seremoni i Nidarosdomen med påfølgende enkel servering i Erkebispegården. Utdeling av fylkesnål og kommunenål	<i>Veterankontakt - Ordfører</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • Eget arrangement i kommunen • Det nedlegges krans ved krigsminnesmerker 17.mai • FN- dagen kan markeres ved bruk av lokale veteraner ved skolene – veterankontakten bistår i å etablere dialog mellom skoler og lokale veteraner • Knytte markeringen av forsvarets minnedag til kirken ved markering av Allehelgensdagen 	Veterankontakt - ordfører
Ivaretagelse >	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjon om veteranplanen gjøres tilgjengelig på kommunens hjemmeside • Det opprettes en veterankontakt med ansvar for og oppfølging av veteranplanen, dialog med veteranene og veteranforeningene • Nav Heim skal ved behov i veteransaker etterspørre råd og veiledning fra kompetansemiljøet ved NAV Elverum 	Veterankontakt – Kommunedirektør NAV
Oppfølging >	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte innen helse, kultur og oppvekst skal gis spesifikk opplæring og informasjon om de utfordringer veteraner og deres pårørende kan oppleve og hvordan de bør imøtekommes og håndteres. • Ved henvendelse til helse- vil tjenestene samordne og koordinere innsatsen slik at tjenestene oppleves som helhetlige • Helsestasjon og skolehelsetjenesten møter alle barn og unge. 	Veterankontakt - folkehelsesteam

	Gjennom et standardisert forebyggende helseprogram tilbys alle barnefamilier, barn og ungdom et tilbud om både helsekontroller og helsesamtaler med lege og helsesykepleier. Dette gir ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten en unik mulighet i å snakke med barn og ungdom som har foreldre eller andre nærepersoner som veteraner	
--	---	--

Kontaktpunkt lokalt:

Kommunal veterankontakt: Reidar Klungervik E-post: reidar.klungervik@heim.kommune.no Telefon: 976 96710.

FORSVARET: Forsvarets helsetilbud ved somatisk og psykiatriske utfordringer E-post: fsan.nmp@mil.no Telefon: 23097930

Forsvarets «åpne dør» inkludert institutt for militærpsykiatri og stressmestringsteam Midt-Norge, Værnes. E-post: veteraner@mil.no Telefon: 800 85 000

FORSVARETS TILBUD

Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har et oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst. Noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet. Det er viktig å etablere et godt sivil-militært samarbeid der hvor dette faller naturlig. Kommuner bør følgelig ha et lokalt samarbeid med Forsvaret der de har avdelinger. Forsvarets veterantjeneste vil alltid kunne være et kontaktpunkt for kommunene.

FØR, UNDER OG ETTER OPERASJONEN

Før utreise arrangerer Forsvaret fellessamling for soldatene og deres familier. Her får familien informasjon om operasjonen og sikkerhetssituasjonen. De får også tips og råd om hvordan best ta vare på barn og forhold. Familien får også møte andre pårørende. Under utenlandstjenesten har Forsvaret en 24-timers kontakttelefon for pårørende. Via denne telefonen kan viktige beskjeder formidles til de som er ute. Forsvaret arrangerer familiesamlinger underveis der det er hensiktsmessig, og videreformidler informasjon fra operasjonsområdet til de pårørende. På vei hjem fra operasjonen har de tjenestegjørende som regel et opphold på to til tre dager, kalt mellomlanding. Overgangen til livet hjemme er ofte stor. Under mellomlanding gjennomføres det debrief, samtale med psykolog og erfaringsinnhenting. Ved hjemkomst til Norge holdes en medaljeseremoni for å hedre soldatene. De pårørende inviteres til seremonien. Året etter hjemkomst har Forsvaret et proaktivt oppfølgingsansvar. Etter rundt tre måneder skal alle få en henvendelse fra Forsvaret. Ettårsprogrammet avsluttes med en samling hvor personellet møtes igjen for å dele erfaringer om hvordan det var å komme hjem. Også her vil psykolog delta for å følge opp eventuelle senskader. Forsvaret har et utvidet program for oppfølging på gruppenivå som innebærer kontakt 2,4,6 og 8 år

etter hjemkomst. Alle kan når som helst kontakte Forsvaret for spørsmål og informasjon om rettigheter, hjelp og tilbud.

FORSVARETS VETERANSENTER

Senteret på Bæreia, utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier. Forsvarets veteransenter (FVS) kan brukes både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner, og tilbyr blant annet: • Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste. • Gjensynstreff for avdelinger. forsvaret.no/veteransenteret

FORSVARETS ÅPNE DØR

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var. Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner. Kontakt: veteraner@mil.no eller tlf. 800 85 000 (kl. 0800-1500 på hverdager)

KONTAKTINFORMASJON

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging –

RVTS - Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region Midt (rvtsmidt.no)
Tlf. 72 82 20 05

SIOPS - Skadde i internasjonale operasjoner

Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål. www.siops.no - Kontakt SIOPS 22 69 56 50 Norges

Veteranforbund for internasjonale operasjoner

- Kameratstøtte.no - En nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse.

- Kameratstøttetelefonen 800 48 500 - En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.

- NVIO leder Møre og Romsdal – Pål Henning Ilstad, tlf. 994 19 764

NAV-kontoret i Elverum har spesialkompetanse på veteransaker. For bistand i enkeltsaker kan du kontakte:

- Gunn Strand, veteran@nav.no - 907 03 355
- Carl Bergsvik, veteran@nav.no – 924 77 220

- Mette Seland Pettersen, veteran@nav.no - 404 92 115

Kommunal veterankontakt, Heim

Er du veteran tilhørende Heim kommune? Ønsker du å snakke med veterankontakten i Heim kommune? Veterankontakten er enhetsleder for kultur.

Trenger du hjelp til noe? Heim Legesenter - LEGETIME Legevakt 72480100 – 116117 Fastlege - helsenorge.no/kontakt-fastlegen

Heim kommune - avdeling psykisk helse og mestring Heim kommune - Koordinerende enhet - rehabilitering NAV Heim – **55553333** Mental helse tlf. 35296060

Alarmtelefon barn og unge 116 111 åpent 24/7 Kirkens SOS 22 40 00 40 Familievernkontoret

- bufdir.no/Familie/Kontor/ KONTAKTI NFORMASJON Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

RVTS - Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region Midt (rvtsmidt.no) Tlf. 72 82 20 05 SIOPS

- Skadde i internasjonale operasjoner Bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål. www.siops.no - Kontakt SIOPS 22 69 56 50

Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner

- Kameratsttte.no - En nettbasert veiledningstjeneste for veteraner og familien. Drives i samarbeid med NVIO og Mental Helse.

- Kameratstøttetelefonen 800 48 500 -En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands. Du kan være anonym.

veteransaker i NAV NAV-kontoret i Elverum har spesialkompetanse på veteransaker. For bistand i enkeltsaker kan du kontakte:

- Gunn Strand, veteran@nav.no - 907 03 355
- Carl Bergsvik, veteran@nav.no- 924 77 220
- Mette Seland Pettersen, veteran@nav.no

- 976 96710 Kommunal veterankontakt. Er du veteran tilhørende Heim kommune? Ønsker du å snakke med veterankontakten i Heim kommune? Veterankontakten er leder for kultur.

FORKORTELSER:

HK	Heim kommune
HV -12	Trøndelag Heimevernsdistrikt
NVIO	Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner
SIOPS	Skadde i internasjonale operasjoner
NLF	Norges Lotteforening
FVT	Forsvarets veteranjeneste
RVTS	Ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.